

## JAKSAT-malli©

### Vuorovaikutuksen laatu kivun hoidon kulmakivenä

#### TIIVISTELMÄ:

Työssä kuvaan hoidollisen vuorovaikutuksen laadun merkitystä erityisesti pitkäaikaisen kivun menestyksellisen hoidon yhtenä kulmakivenä. Olemme moniammatillisen työryhmämme voimin ohjanneet ryhmämuotoisia viiden päivän oireidenhallintakursseja Lohjan alueen psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa vuodesta 2002. Potilaspalautteissa ovat korostuneet voimakkaasti ohjaajien vuorovaikutustyyliin liittyvät asiat. Potilaat ovat myös kertoneet paljon kokemuksia tilanteista, joissa ovat kokeneet tullessa sivuutetuiksi hoitavien henkilöiden taholta, ja tämä on vaikuttanut kielteisesti kivun kokemukseen. JAKSAT-mallissa on tiivistetty tämän kehitysprosessin myötä keskeisimmiksi nousseet tekijät, jotka ovat joustavuus, aktiivisuus, kuunteleminen, sanoittaminen, aito kohtaaminen ja tasavertaisuus. Tuon esiin sellaisia psykologisen ajattelun malleja ja teorioita, jotka auttavat ymmärtämään, miksi laadukas vuorovaikutus on keskeistä nimenomaan kipupotilaiden hoidon kannalta. Antoisiksi ovat osoittautuneet mm. Hyväksymis- ja omistautumisterapian ja myötätuntesuuntaisen terapian ja transaktioanalyysin viitekehykset ja psykoterapiasuhteeseen ja psykoterapian vaikuttavuuteen liittyvien tekijöihin liittyvä tutkimus. Vuorovaikutuksen vaikutuksia neurologisen ja endokrinologisen tason muutoksiin käsittelee mm. polyvagaalinen teoria; autonominen hermosto on keskeinen tekijä sekä kivun että turvallisuuden kokemuksen säätelyssä. Esittelen JAKSAT-mallin eri osatekijät ja kuvaan sitä, miten sovellamme niitä käytännössä kipukurssiviikon aikana. Tuon esiin muutamia potilaiden kokemuksia omista vuorovaikutustilanteistaan terveydenhuollon asiakkaina.

Avainsanoja: JAKSAT-malli©, pitkäaikainen kipu, vuorovaikutus, moniammatillisuus

Tekijä:

Jyrki Nikanne, PsM

puh: 050 559 4545 (työ)

050 530 7557 (koti)

email: [jyrki.nikanne@hus.fi](mailto:jyrki.nikanne@hus.fi)

[jyrki.nikanne@koti.fimnet.fi](mailto:jyrki.nikanne@koti.fimnet.fi)